

SLOVO K VÝSTAVĚ „CÍRKEVNÍ UMĚNÍ V DOLNOČERMENSKÉ FARNOSTI“

Naše farnost ve dnech 8. – 16. 12. t. r. pořádala výstavu „Církevní umění dolnočermenské farnosti“, která byla svého druhu první v této obci. Bylo letitým zvykem vystavovat před

Vánoce především betlémy. Po jednání v pastorační radě a po domluvě s panem Vladimírem Jansou, který má na starosti místní muzeum, jsem se rozhodl uspořádat výstavu, která by zachytila alespoň částečně historii života místní římskokatolické farnosti a která by současně ukázala její význam na celkovou kulturu naší obce. Byla vystavena liturgická roucha, nádoby, knihy i jiné zajímavé náboženské předměty, jak z minulosti, tak i ze současné doby. Většinou se jedná o historicky velmi vzácné předměty, které ovšem mají i svoji liturgickou hodnotu. Jsou oslovujícím znamením lidské dovednosti a uměleckého vyjádření duchovní vertikály, i toho, co přesahuje naše rozumové poznání. Například monstrance, nádoba k vystavení svátosti oltářní při pobožnosti v kostele, byla vždy zájmem umělců, kteří ji mistrně vyzdobili a vyšperkovali, aby tak zdůraznili úctu k hostii, ve které je přítomný Ježíš Kristus, Pán všech věků. Stejně tak se bohatě vyšívala mešní roucha, aby se podtrhla důležitost slavení mše

svatě a oddělila se od ostatních činností v tomto světě. Z vystavených listin si získala velkou pozornost Bulla papeže Klementa XIV. ze dne 26. června roku 1769, kterou se schvaluje založení Bratrstva sv. Jana Nepomuckého v Čermné. Z knih to byla dále, jak původní Pamětní kniha dolnočermenské farnosti, datovaná od jejího založení v roce 1670, tak i další Pamětní kniha naší farnosti z roku 1836. Je třeba si uvědomit, že vystavené předměty byly jen určitým vzorkem veškerého liturgického a kulturního dědictví našich předků v Čermné. Výstava ve své jedné místnosti pochopitelně neměla možnost vyčerpávajícím způsobem prezentovat církevní umění v celé naší farnosti. Byly to jen, symbolicky řečeno, doteky umění, které se snažily oslovit příchozího návštěvníka.

Součástí výstavy byla také výstavka „Naše práce s Biblií“, která návštěvníkovi dala možnost nahlédnout do výtvarné činnosti dětí naší farnosti, které pod vedením slečny Lucie Vyhňákové, paní Anny Motlové a paní Zdeňky Tomkové malovaly obrázky z evangelia sv. Lukáše. Toto evangelium se

podarilo také v minulém roce v Dolní Čermné ručně opsat. Běžný pozorovatel nemá vůbec ponětí, kolik času si tato výstavka vyžádala, jak ze strany dětí, tak i jejich vedoucích.

Výstava měla návštěvníkům poskytnout sváteční chvíle, zpříjemnit jejich život a umožnit jim, aby se jejich mysl i duch na okamžik pozvedly od každodenních světských starostí. Během vernisáže v sobotu 8. prosince všichni návštěvníci mohli ochutnat připravené perníčky, křížaly a cizokrajné ovoce. Mladí z naší farnosti, pod vedením Magdy Motlové, předvedli ukázkou ručního pečení hostií, jak tomu bývalo za starých časů. Dobrovolná sbírka pořádaná při této výstavě byla věnována na pomoc misím v zemích Třetího světa.

Nakonec rád a ze srdce děkuji všem, kteří měli velkou zásluhu na konání této výstavy a bez nichž by výstava nebyla prakticky ani možná. Na prvním místě děkuji panu Vladimíru Jansovi, správci Obecního muzea, který vše obětavě organizoval, děkuji paní Evě Havlové, která svými bohatými zkušenostmi pomohla ke zdárné přípravě celé výstavy. Děkuji slečně Lucii Vyhňákové, paní Anně Motlové a paní Zdeňce Tomkové z Letohradu za pořádání výstavy „Naše práce s Biblií.“ Bezesporu všechny odvedly obdivuhodný výkon! Děkuji Tomáši Bednářovi za výbornou organizaci při ručním opisování evangelia sv. Lukáše. Děkuji Radimu Hamplovi za nafocení velmi zajímavých záběrů z našeho dolnočermenského kostela sv. Jiří. Děkuji paní Miluši Klekarové za květinovou výzdobu místnosti s církevním uměním. Děkuji paní Zdeňce Venclové za napečení perníčků a paní Zdeňce Motlové za usušení křížal. Děkuji mládeži za zajímavou ukázkou ručního pečení hostií. Můj velký dík patří panu Jiřímu Svobodovi, který nezištně zhotovil stojany na liturgická roucha. Děkuji

Pavlu Marešovi za zprostředkování reprodukované církevní hudby, která příjemně doprovázela návštěvníka při prohlídce výstavy. V neposlední řadě děkuji našemu chrámovému sboru za provedení některých rorátních zpěvů, panu Radkovi Jansovi za přednes části básně „Popelka nazaretská“ od Václava Renče a všem obětavým dobrovolníkům, kteří během výstavy drželi službu.

Milí farníci, moje vděčnost patří také vám všem, kteří jste se této výstavě zúčastnili nebo jste ji jakkoliv podpořili. Co říci na konec? Asi už jen pravdivé BOHU DÍKY!!!

TŘEBECHOVICKÝ BETLÉM

Jedinečný světoznámý třebchovický betlém, vyrobený z lipového dřeva, se stal doma i ve světě nejcenějším a nejobdivovanějším unikátním dílem českého lidového umění. Toto dílo nebylo tvořeno pro světskou slávu, ale pro chudou, ale majestátní biblickou epizodu zrození Božího Syna v biblickém městě Betlémě (betlehem znamená česky dům chleba), neboť jeho tvůrce byl hluboce zbožný.

Tvůrce betléma, prostý rolník, povozník a vyučený truhlář, Josef Probošt se narodil v Třebchovicích pod Orebem v roce 1849 v domě čp. 9. V době své dospělosti byl povolán na vojnu, v níž strávil plných dvanáct let. Zpět do rodného města se vrátil v roce 1881. Josefovi se stala osudovou věta „... udělám betlém, kterému nebude široko daleko rovno a sám císař z Vídně ho bude obdivovat.“ A tak o Vánocích roku 1885 vyrobil první betlém, který třebchovičtí obdivovali, a který se stal základem velkého mechanického betléma.

První, kdo Probošta do techniky a umu řezbářství uvedl, byl řezbář Jan Křištof. Krátce na to se poznal s řemeslným řezbářem a výrobcem kopyt Josefem Kapuciánem (1841 - 1908). Byl rodákem z Jaroměře. Když přišel do Třebchovic byl téměř slepý a utmácený chudobou a životními nezdary.

Smířil se již s tím, že již nikdy nebude vyřezávat „kumštování“ do kostelů a pro lidi. Probošt poznal jeho kumšt a zručnost. Ujal se ho, poskytl mu střechu nad hlavou v jedné světničce svého gruntu a nějaké to přilepšení k životu. Poznal v Kapuciánovi nadaného řezbáře, schopného pomoci mu uskutečnit svůj životní cíl - vytvořit velkolepý betlém. Se svým řezbářským nařadím a ponkem se pak oba uchýlili do přilehlého malého domku, kde usilovně hledali inspiraci a tvořili dílo. Biblickou část betléma - hlavní epizody ze života Ježíše - tvořili podle reprodukcí slavných malířů. Rádcem a pomocníkem jim byl Proboštův bratr Karel, tajemník purkmistrovského úřadu v Třebchovicích a dovedný kreslíř. Probošt zcela propadl tvorbě svého betléma. Ozvalo se však v něm svědomí, zda nezanedbává příliš své hospodářství, hlavní zdroj obživy pro rodinu. Dlouhý čas se proto vyhýbal malému domečku, ve kterém zatím řezboval Josef Kapucián. Byl však plný neklidu a často si připomínal slova „udělám betlém...“, která bral jako životní slib.

A tak se znovu pustil s Kapuciánem do svého díla, aby v něm zpodobnili život třebchovických současníků. Postupně vznikala kapela s třebchovickými hudebníky s kapelníkem Jaroměřským, ševcovská dílna mistra Kavy, pekařská dílna mistra Nejedlého, truhlářství s Josefem Proboštem, poslední tkadlec děda Zelený a další živnostnická řemesla. Josef Kapucián je ztvárněn jako rozvázný stařec. I kozlíci trkající se na lávce jsou z Třebchovic. Pro havíře, fárající do dolů a rubající uhlí, hledali inspiraci v dolech v Malých Svatoňovicích, kam jezdívali třebchovičtí na poutě k Sedmiradostné Panně Marii. Nakonec ztvárnili i technický pokrok - parní stroj - nevidaný to prvek v betlémech. Josef Probošt do konce svého života (zemřel v roce 1926) doplňoval betlém dalšími figurkami.

Josef Probošt spolu s Josefem Kapuciánem vytvořil obdivuhodný betlém. Ten byl až do devadesátých let 19. století statický. Až poté, když Josef Probošt viděl mechanický betlém

ve Vambeřicích, požádal zručného třebchovického sekerníka Josefa Frimla, aby vyrobil dřevěný pohyblivý mechanismus. Ten byl vyroben z dřev habrů, buků a dubů. Pohyb dvou set figurek z celkových čtyř set zajišťuje na tři sta soukolí, převodů, mnoho hřídelí, vaček, ložisek, pák, táhel - vše vyrobené ze dřeva - lanek a dalších pohyblivých pásů.

Josef Probošt zcela propadl své touze vytvořit velkolepý betlém. Zapomněl na pole a své koně i na rodinný život a plných čtyřicet let uskutečňoval svůj životní plán. Krásný betlém měl svůj rub i líc. Sláva tohoto díla je ztropena slzami jeho manželky a dcery a je posvěcena mozoly jejich rukou. Neboť obě nesly plně tíhu celého hospodářství, mnohdy i v nouzi.

Třebchovický betlém, jako lidský život sám, poznal přízeň i nepřízeň doby, pozornost i zapomnění, slávu i pád. Doslova před pádem a zničením jej zachránil mladý třebchovický učitel František Skřivan na počátku třicátých let 20. století. Ten objevil po letech kočovné slávy vyřezávanou nádheru v rozpadajícím se komediantském voze v zapadlém koutu dvora. Vypůjčil si peníze od továrníka J. Burdycha a zubožený betlém od Proboštovy rodiny odkoupil. Zařídil jeho nejnnutnější opravu a umístil jej v zahradním domku za svou vilkou. Od původního Proboštova nápadu, kočovat s ním po vlastech českých, však upustil. Nabízel velkolepý betlém na výstavy, aby uhradil dluh. A tak byl vystavován nejdříve v Kostelci n. Orl., poté v Praze, Brně a posléze na Slovensku v Bratislavě, Piešťanech, Hlohovci, Košicích a dalších městech republiky.

Největší ocenění však na Třebchovický betlém čekalo až v šedesátých letech. Po televizním filmu Jindřicha Feireizla a obrovském mediálním ohlasu návštěvníků přišla nabídka od státu vystavit betlém na mezinárodní výstavě EXPO 1967 v Metrealu. Pak následovala výstava v holandském Madurodamu, anglickém Londýně, pak opět v Praze. V jubilejním roce 2000 sklídil betlém obrovský světový úspěch opět na mezinárodní výstavě EXPO 2000 v německém Hannoveru.

Od roku 1972 má Proboštův betlém důstojné umístění v nově vystavěném muzeu v Třebchovicích pod Orebem. Součástí unikátního Proboštova betléma je i muzeum dalších 160 betlémů z všech koutů České republiky, a to nejen starých, ale i současných tvůrců.

Nejen samotný Proboštův a Kapuciánův betlém, ale i Frimlův pohybový systém je dodnes předmětem obdivu mnoha inženýrů i vědců. Proboštův životní záměr se splnil. Splnila se i jeho slova, že se na betlém přijde podívat sám císař pán... Splnilo se dokonce mnohem víc, než si troufal vůbec Josef Probošt představit. K jeho betlému přišli mezi deseti milióny návštěvníků významní malíři, sochaři, herci, hudební skladatelé, slavní hudebníci a zpěváci, vědci, technici, spisovatelé... a konečně i ti králové, císaři i se svými rodinami, nemluvě o prezidentech, šéfech vlád, ministrech zemí všech pěti kontinentů. Přišli se nejen podívat, ale jistě i mnohý z nich vzdal v duchu poctu a čest Králi nejvyššímu - samému Bohu ve zrozeném Synu Ježíši Kristu.

zpracoval js.

ANKETA NA KONCI ROKU 2007

Milý čtenáři, docela mne zajímalo mne, jak vidí prožívání Vánoc někteří moji známí a co si myslí o osobnostech v české společnosti. A tak jsem se jich na to jednoduše zeptal.

1) Jsou pro vás Vánoce především tradiční záležitostí nebo přinášejí nějaké nové zážitky?

Gabriela Vilímková, advokátka, Hradec Králové

Vánoce jsou pro mne jednoznačně tradiční záležitostí, vzpomínkou na dětství, rodinné tradice, i na členy rodiny, kteří již s námi nejsou. Je dobré si v této souvislosti uvědomit, že právě tyto výjimečné sváteční okamžiky mají větší šanci trvale uvíznout v naší paměti, přetížené náročnou dobou, a stát se uchovávanou vzpomínkou.

Nové zážitky přinášejí Vánoce jen díky mým malým dětem, které dorůstají, a jejich vnímání se tím vyvíjí. Patřím k lidem, kteří se vši silou brání „zobchodnění“ vánoc, aby se nepřeměnily na nástroj trhu, s roztáčenou spotřebou. Neustále tak vzdorují tlaku dětí, které podléhají reklamám, a snažím se uchovat v rodině tu pravou, pospolitou a prostou vánoční atmosféru, spojenou s betlémem a svíčkami.

Jaroslav Hubený, redaktor Deníku Orlické noviny, Česká Třebová

Ono se jedno vylučuje druhým? Vánoce jsou tradiční záležitostí v tom, že přicházejí v očekávaných dnech podle kalendáře. Potom už se odehrávají vždy jedinečně. Tak jako každé narozené dítě je jiné, tak i každoroční Vánoce se rodí pokaždé jiné, i já jsem vždy za ten rok zase trochu jiný, i to betlémské dítě je pro mě tedy jiné, a mé děti jsou o něco jinší, i při poslechu faráře to třeba o něco více zajiskří nebo pohladí, takže kouzlo tohoto svátečního času je pro mě vždy neopakovatelné.

Jan Jandourek, publicista a novinář, komentátor MF DNES, Praha

Vánoce přinášejí nové zážitky právě proto, že jsou tradiční svátek. Třhneme k tomu, aby všechno bylo pořád stejné, nejlépe tak, jako v dobách, kdy jsme ještě byli v dětském věku a všichni blízcí byli naživu, budoucnost byla před námi, atd. Nové je to porovnávání. Úplně novou zkušeností je, když má člověk děti a stává se najednou někým v roli Ježíška. A to se mění každý rok.

Josef Marek, magistr - lékárník, Letohrad

Snažím se, aby nebyly tradiční, ale často to k tomu i přes veškerou snahu sklouzne. Hlavní, co mi v tom moc pomáhá, je, že máme ještě docela malé děti a bez nich si opravdu život nedovedu představit a jsem za ně Bohu nesmírně vděčný a cítím to stále víc.

2) Při pohledu nazpátek za uplynulý rok, koho byste zvolili osobností české společnosti a kdo ji podle vašeho názoru naopak nejvíce poškodil?

Gabriela Vilímková, advokátka, Hradec Králové

Nevim o nikom, kdo by měl být osobností české společnosti za uplynulý rok. I když si vážím osobní statečnosti, nejsem zásadně přesvědčena o přečnování úlohy jednotlivců. Pro mne jsou "osobnostmi" naší každodennosti: ti, kteří, šetříc na sobě, rozlišují nutné a nezbytné, a věnují svůj čas, energii a peníze charitě a službě potřebným, a zamýšlejí se opravdově nad globálními problémy současnosti. Tím nechválím majetné, kteří oddělují ze svého majetku "nutný nebo postradatelný díl", lůživě věnovaný charitativním projektům, přestože vím, že právě díky těmto donátorům může mnoho charitativních organizací fungovat, ale chválím ty, kdo darují z mála, a jejich dar, ať již hmotný nebo nehmotný, znamená omezení vlastního pohodlí, životního zajištění, výdělků.

Druhá část otázky vysloveně vybízí, aby byl pojmenován nežádoucí vliv chování politické elity. Ano, naši politici, pro svoji hrabivost, obětují obvykle vyšší cíle vlastním nebo spřáteleným zájmům a předvádějí neúprosné postupy v rodinných záležitostech, které skutečně poškozují českou společnost. Je však potřeba si říci, že jsou to ti, kdo nás zaujali, koho jsme zvolili ze svých řad a nechali vyrůst. Tito lidé museli vystoupit ze složitých stranických i nestraničných struktur, a tisíckrát uspět v klání, než se ocitli na vrcholu. Jsou to jedni z nás, právě takoví, jaká je naše společnost, jen je to na jejich jednání dobře vidět.

Modleme se proto za své jednání a rozhodování, protože ve skutečnosti jen naše vlastní rozhodování podle "ekonomických hledisek", nedisciplinovanost a nedostatek odpovědnosti, je skutečně tím, co nejvíce poškozuje společnost naší současnosti.

Jaroslav Hubený, redaktor Deníku Orlické noviny, Česká Třebová

Osobností, která se přes svůj věk stala až letos všeobecně známou, je Václav Kaplický. Jeho návrh Národní knihovny má šmrnc. A nejen kvůli svému významnému účelu, ale také díky své neotřelé podobě si „naše“ knihovna zaslouží být postavena na Letné. Jinak mám dojem, že se tolik nových skutečných osobností v tomto desetiletí tolik neobjevilo, jak by bylo žádoucí. Společnost nejvíce poškodili lháři, podvodníci a zloději na všech jejích úrovních.

Jan Jandourek, publicista a novinář, komentátor MF DNES, Praha

Pokud jde o osobnost roku, netroufám si nikoho přímo jmenovat. Kdybych musel, vybral bych někoho z oblasti vědy nebo umění, ale jejich letošní práci ještě prověří čas. Pokud jde o to, kdo českou společnost nejvíce poškodil, napadlo mě nejdříve, že jsem to byl asi já, protože jsem s tím vším tady nic neudělal a v podstatě pokračoval v tom, co bylo loni.

Josef Marek, magistr - lékárník, Letohrad

Nevim, koho bych jmenoval jako osobnost roku. Možná se to někomu nebude líbit, ale určitě neřeknu politiky. Čím dál méně sleduji politiku i veškeré veřejné dění - a je mi dobře. Asi by bylo dobře, aby každý hledal a našel onu osobnost sám v sobě (ne sám sebe) v nitru, pokoře a pohodě. Teď mě konečně někdo napadl - Marie Applová, rodačka z Čermné, která vyrábí a posílá do světa krásné anděly a dělá tak radost mnoha lidem.

Anketu uspořádal Pavel Seidl

OPĚT „KRABIČKOVÁ SBÍRKA“

Od 1. neděle adventní jsou opět umístěny u vchodů do farního kostela krabičky pro tzv. „krabičkovou sbírku“ pro misie a leprostanice. Sbírají se stejné předměty jako předešlá léta:

a) předměty pro přímou pomoc

- optické brýle, skla, pouzdra na brýle, hokejky, obroučky,
- sluneční brýle,
- hygienické a zdravotnické potřeby, drogistické zboží,
- psací, školní a kancelářské potřeby,
- šicí potřeby, knoflíky, nitě a klubka,
- kousky látek, z nichž by se daly ušít kapesníky, zástěrky, trenky ap.,

b) pro nepřímou pomoc, tj. sbírkové předměty, které charita zpeněží a zašle misiím:

- pohlednice míst čisté i použité vč. nalepených známek (nepoškozené škrtním),
- použité telefonní karty,
- vizitky,
- kalendáříky (kartičky),
- známky vystřižené z dopisů (ponechat min. 0,5 cm okraj) i odlepené, sbírkové přebytky - naše i cizina,
- použité dopisní obálky s příležitostnými a účelovými razítky,
- mince a papírové peníze všech dob i zemí (i z nedávné doby),
- staré náramkové a kapesní hodinky (funkční),
- růžence, sv. obrázky, přívěsky a bižuterie.

c) peníze na nákup léků, potravin, materiálů a náradí pro dílny a na dopravné do zahraničí a pro leprostanice..

Podpořte, prosím, tuto sbírku a pomozte tak trpícím a chudým! Pán Bůh zaplatí.

O výsledku „krabičkové sbírky“ budete opět informováni v Poutníku.

V. Jansa

PÁR POSTŘEHŮ Z JEDNÉ VELMI ZAJÍMAVÉ KONFERENCE

— TÉMA PRO VÁNOČNÍ ZAMYŠLENÍ

Ve dnech 16. - 17. 11. 2007 pořádalo Etické fórum o.s. konferenci v Gymnáziu Jana Nerudy v Praze. Název konference byl „**Motivace a osobnost učitele etické výchovy**“, a přihlášeno bylo více než 200 účastníků, převážně pedagogů. Hlavním přednášejícím byl autor projektu etické výchovy **prof. Roberto Roche Olivar** z Nezávislé univerzity v Barceloně (<http://www.uab.es>).

Svojí návštěvou tak navázal na rok 2003, kdy zanechal v posluchačích v Kroměříži silný dojem. Je nejen světově uznávaným odborníkem v oblasti pedagogiky a psychologie, ale zároveň vlídným člověkem, který vzbuzuje maximální důvěru a nikoho nenechává na pochybách, že to, o čem mluví, sám ve svém životě také praktikuje.

Po počátečních rozcích ze souvislé přednášky ve španělštině (naštěstí byla simultánně tlumočena do češtiny) se každý z účastníků ponořil do úžasného světa prosociálnosti, pro nás křesťany novozákonního světa lásky a pomoci bližnímu. Etická výchova staví na křesťanských hodnotách, na evangeliu, na Ježíši Kristu. Principy etického chování byly dány již v 1. stol.n.l. a naplňovány v křesťanském učení. Morálním hodnotám a etice společnosti se ve svých dílech podrobně věnovali i antičtí a řečtí učenci (např. Aristoteles). Úžasné bylo právě to podvědomé vnímání biblických hodnot, přestože o víře či náboženství se nehovořilo. Bylo velmi povzbuzující cítit atmosféru sounáležitosti mezi lidmi různých vyznání i lidmi tzv. bez vyznání.

V rámci konference byla udělena i Cena Etického fóra ČR za účinné šíření etických idejí příkladem morální osobnosti, a to **prof. MUDr. J. Kouteckému, DrSc.**, známému lékaři a dětskému onkologovi, který v sobotu před polednem pronesl přednášku. Pokud bych měla vybrat jedinou věc z celé konference, která ve mně zanechala nerasmazatelný dojem, byla by to právě přednáška pana profesora Kouteckého.

Jako lékař zasvětil většinu své profesní kariéry péči o dětské pacienty nemocné rakovinou. Důležité je ale dodat, že je jedním z těch, kteří se snaží prosazovat současnou léčbu těla i ducha; na svém oddělení systematicky podporoval trvalou přítomnost rodiny a příbuzných malých pacientů, zajišťoval pro ně komplexní psychologickou péči i pomoc duchovních..... Tématem jeho vystoupení byl problém etického nazírání a jednání lékařů

v kontextu s rychlým technickým rozvojem v medicíně. Poměrně obsáhle se věnoval také výchově mladých mediků a ohromné absenci morálních hodnot, která se v tomto oboru v posledních letech objevuje. Mezi jinými zmínil i vážný problém mizející spirituality z mezilidských vztahů v medicíně. Některé z jeho myšlenek si dovoluji odcitovat:

„Pokud chce lidstvo udělat dva kroky vpřed v technice léčby, musí nejprve udělat tři v etice a etickém nazírání a chování.“

„Že člověk není nic jiného než molekuly je stejně nesmyslné tvrzení jako říci: Shakespearovy hry jsou jen slova!“

Po vystoupení prof. Kouteckého následovala pauza na oběd. Pořadatelé se však marně snažili přesvědčit oba profesory, aby se věnovali stydnoucímu jídlu před nimi.....oni byli plně ponořeni do vlastní debaty o etických problémech světa... (mimořádně – vedli ji oba v plynné angličtině – to jenom jako poznámku pro naše mladé, kterým je občas výuka jazyků na obtíž). Hned v prvních větách svého odpoledního vystoupení se pak prof. Roberto Roche Olivar vrátil k polednímu rozhovoru s českým lékařem. Bez jediné kapky přehánění a nadsázky, s jasně patrnou úctou a velkou dávkou respektu nazval prof. Kouteckého **„knězem v chrámu bolesti“**.

Co dodat závěrem? Snad jenom upřímnou prosbu:

„Pokusme se dobře si ohlídat své vlastní sobecké JÁ, pokusme se jít občas OD SEBE, abychom uviděli z dálky SEBE MEZI DRUHÝMI a dokázali druhým dávat (a to nejen materiálně!) BEZ OČEKÁVÁNÍ JAKÉKOLIV ODMĚNY.“

Mach

ROBERTO ROCHE OLIVAR

Doktor psychologie, od roku 1971 působí jako docent vývojové psychologie na Autonomní univerzitě v Barceloně.

Od roku 1978 docent v oboru psychologie manželského páru a rodinných vztahů, pionýr v této oblasti na španělských fakultách. Psychoterapeut, který se věnuje oblasti manželství a rodin, specialista na komunikaci, provádí poradenství, konzultace, supervize a formaci v této oblasti.

Od roku 1981 se zabývá výzkumem prosociálního chování, zvláště po stránce aplikační. Ze specifického teoretického modelu řídí a koordinuje studijní skupiny a skupiny, které zprostředkovávají programy optimalizace prosociálnosti.

Autor programů, které se aplikují na více než dvou stovkách škol v Katalánsku a po celém Španělsku.

Realizuje množství formačních a postgraduálních kurzů na univerzitách v různých zemích. Účastnil se mnoha mezinárodních kongresů.

Na mezinárodní úrovni podporuje síť specialistů z různých univerzit, kteří mají zájem, aby prosociálnost pronikala na pole výchovné i společenské.

V poslední době byl také jmenován mezinárodním poradcem Ministerstva školství v Argentině, působí v oblasti obnovy oboru etika a občanská výchova.

JOSEF KOUTECKÝ

Člověk s mnoha zájmy a širokým rozhledem.

Profesně bude navždy svázán s oborem dětské onkologie, kterou v českých zemích sám vybudoval; Opakovaně působil jako děkan 2. lékařské fakulty (bývalé Fakulty dětského lékařství) a jako prorektor Univerzity Karlovy.

Je aktivní osobou v řadě kulturních institucí

Nositel řady ocenění včetně státního vyznamenání Medaile za zásluhy

Pilný spisovatel, uveďme především jeho sérii „Krásná setkání s ...“.

AHOJ DĚTI!

Setkáváme se na samém konci adventu a také naposledy v tomto kalendářním roce. Věřím, že jste se v adventní době na Vánoce dobře připravovaly, snažily se splnit náš úkol a nepromarnily ten nádherný čas očekávání narození Ježíška.

Dnes už se na adventním věnci rozzáří i poslední čtvrtá svíčka, což vždycky prozrazuje, že Vánoce jsou již velmi blízko. Štědrý den, do kterého se zítra ráno probudíme, stojí za dveřmi. Všude už voní vánoční cukroví, jehličí, na misce se lesknou krásná jablíčka a další ovoce. Nemůže chybět vánočka a ořechy a také svíčka, jejíž plamínek kolem sebe rozlévá betlémské světlo. A určitě nebudou večer pod stromečkem chybět ani dárky. Všechno tohle by ale bylo málo, kdyby nám scházel betlém. Betlém znázorňuje právě tu důležitou událost, kterou o Vánocích tak krásně slavíme – narození Ježíška. Takže na to pamatujme a také za to poděkujme.

Všechno to, o čem jsme si povídali, máme na vánočním obrázku a to hned dvakrát. Oba obrázky se ale liší v 15 rozdílech. Zkuste je najít a pak si vše vymalujte barvami.

(Otazníček)

Pro starší:**ZAVŘENÉ DVEŘE**

Začíná se stmívat. Po kamenité cestě jdou pomalu poutníci. Před malou chvílí se za mrakem vyhoupl na oblohu měsíc a zalévá tak všechno svým stříbrným světlem. Na zem dopadají stíny, které kopírují siluety našich poutníků. Muž v dlouhém plášti se opírá o hůl a vede oslíka, na kterém sedí žena. Její oděv už nestačí skrýt to, že se jí brzy narodí děťátko. Sedí se skloněnou hlavou a pociťuje velikou únavu. A to jsou na cestě teprve první den. Myslí na Pána Boha. Je to určitě jeho vůle, že museli opustit domek v Nazaretu a vydat se na dlouhou cestu do Betléma. Znovu ji v uších zní ta zpráva o sčítání lidu a o císařově rozkazu, že se každý musí nechat zapsat ve městě, odkud pochází jeho rod. Myslí na kolébku, kterou Josef chystal pro maličké a která musela zůstat doma. Mrazivý pocit z nejistoty, kdy a kde se narodí její dítě, projede celým tělem a zastudí víc než odpolední déšť, který promočil jejich šaty. Znovu vše svěřuje Pánu. Po chvíli ji z úvah vyruší Josefův hlas. Zastavují pod rozložitým fíkovníkem, který jim bude pro dnešní noc poskytovat střechu nad hlavou. Josef pomůže Marii z oslíka dolů a snaží se ji potěšit pár vlídnými slovy. Po společné modlitbě unaveni usínají.

Brzy nad ránem se oslík hlasitě ohlásí a probudí Josefa i Marii. Je čas pokračovat v cestě. Nad obzorem vystupuje slunko a hned se zdá být všechno veselejší. I Maria se usmívá a cítí se dobře. Dokonce odmítá oslíka a jde s Josefem pěšky. Cesta je teď rovná a Maria je odpočatá. Ale její stav ji přece jen nenechá jít moc dlouho. Prudce se také zhorší počasí a cesta je místy dost neschůdná...

Maria zase sedí na oslátku a připadá jí ta několikadenní cesta nekonečná. Navíc čím dál častěji pociťuje, že její děťátko už nebude chtít dlouho čekat. Schyluje se k večeru a únava je čím dál víc neodbytná. Oslík namáhavě stoupá do kopce a jde opravdu pomalu. Maria na chvíli zavírá oči a vzpomíná na Nazaret. Najednou slyší radostný Josefův výkřik. Otevře oči a v dálce zahlédne tolik očekávaná světla, která svítí z oken betlémských domků. Slzy, které se před malou chvílí draly do jejich očí, teď vytryskly v proudu radosti, že konečně dorazí do cíle cesty.

Zanedlouho už procházejí betlémskými ulicemi a hledají nocleh. Po nocích pod širým nebem už oba touží po přístřeší a trochu toho pohodlí na spaní. Josef zatluče na dveře a čeká. Uvnitř hostince je veselo, je slyšet hlasitý smích a spoustu hlasů, které se mísí do velkého hluku. Dveře zůstávají zavřené. Maria je smutná. Cítí své děťátko, jak se hlásí na svět a nemají nocleh.... Josef ji utěšuje, že najdou jeho příbuzné a ti je určitě vezmou pod střechu. S nadějí pokračují dále. Další dveře, další odmítnutí? Tentokrát se dveře otevřou. Muž si pohledem měří unavené a chudě vypadající poutníky, navíc žena může každou chvíli porodit... zavrtí hlavou a odmítá se slovy, že už nemá místo. Maria cítí, že se jí začíná točit hlava a jakoby z povzdálí ještě zaslechne cosi o nějaké stáji za městem...

Kolik dveří zůstane zavřených, když na ně Ježíš tluče. Jak velké závory dáváme na dveře, aby se náhodou neotevřely. Kolik zámků tam navěsíme... Zbytečně. Vždyť Ježíš za námi přichází s láskou, jde nám pomoci, tak jako tenkrát v Betlémě.

Zkusme Mu letos skutečně opravdově a nově otevřít, protože tluče i u „tvých dveří“.

(EJ)

Krásné a požehnané Vánoce vám všem.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA NAŠÍ FARNOSTI:**V lednu 2008 oslaví:**

93 let	paní Marie Plhánková	z Dolní Čermné, bydlí v České Třebové	74 let	pan Willy Fischmann	z Petrovic
88 let	pan Jiří Formánek	z Horní Čermné	73 let	pan Stanislav Ptáček	z Horní Čermné
86 let	pan Josef Hrdina	z Verměřovic	73 let	paní Jiřina Krejsová	z Verměřovic
83 let	paní Marie Severinová	z Dolní Čermné	71 let	pan Ludvík Plhák	z Dolní Čermné
83 let	paní Marie Krátká	z Petrovic	71 let	pan Jaroslav Faltus	z Verměřovic
81 let	pan Milan Pecháček	z Dolní Čermné	70 let	pan Vladimír Jansa	z Dolní Čermné
79 let	paní Růžena Havlová	z Dolní Čermné	70 let	paní Melanie Plhánková	z Dolní Čermné
77 let	paní Růžena Šimková	z Dolní Čermné	60 let	paní Marie Nastoupilová	z Dolní Čermné
77 let	pan Ladislav Horák	z Dolní Čermné	60 let	paní Marie Hejkrliková	z Horní Čermné
75 let	paní Aloisie Bednářová	z Dolní Čermné	50 let	paní Marie Vyhnálková	z Dolní Čermné

Všem oslavencům jménem celé farnosti i jménem svým srdečně blahopřeji a vyprošuji Boží požehnání a pevné zdraví do dalších let.

Byl pokřtěn a přijat do Kristovy církve:

v Dolní Čermné 25. 11. 2007 pan Milan Bačkora z Dolní Čermné

Panu Milanovi blahopřeji k jeho uvedení do křesťanského života a vyprošuji ji věrnost k daru křesťanského povolání.

Byli pokřtěni a stali se Božími dětmi:

v Dolní Čermné 2. 12. 2007 Petr Vávra z Dolní Čermné

v Dolní Čermné 9. 12. 2007 Terezie Junková z Petrovic

Rodičům výše uvedených dětí rád blahopřeji a vyprošuji všechny potřebné milosti pro křesťanskou výchovu jejich dítěte.

Křesťanský jsme se rozloučili:

ve Verměřovicích 6. 11. 2007 s paní Vlastou Vackovou z Verměřovic

Pozůstalým vyslovuji křesťanskou účast na jejich zármutku. Na zemřelou budu pamatovat v modlitbách.

otec Pavel

SLUŽBA LEKTORSKÁ

Leden 2008				
1. 1.	Út	Matka Boží, panna Maria	7.30	p. Kunertová 177
			10.30	Prokopovi, Eliášovi 329
6. 1.	Ne	Zjevení Páně – Sv. Tři králové	7.30	Zpěvákovi 195
			10.30	Havlíčkoví 341
13. 1.	Ne	Křest Páně	7.30	Filáčkoví 332
			10.30	Pecháčkoví 330
20. 1.	Ne	2. neděle v mezidobí	7.30	Formánkoví 203
			10.30	Menclovi 193
27. 1.	Ne	3. neděle v mezidobí	7.30	Nastoupilovi 303
			10.30	Málkovi 77HČ
Únor 2008				
3. 2.	Ne	4. neděle v mezidobí	7.30	Marešovi 172
			10.30	Formánkoví 83
6. 2.	St	Popeleční středa	18.00	Kunertovi 125
10. 2.	Ne	1. neděle postní	7.30	Faltusovi 128
			10.30	Kunertovi 458
17. 2.	Ne	2. neděle postní	7.30	Langrovi 173
			10.30	Pecháčkoví MH
24. 2.	Ne	3. neděle postní	7.30	Jurenkovi 160
			10.30	Macháčkoví ml. 180

Pojďte dál

„Marie, kam nás to oslík zavezl?“

„Nevím přesně, Josefe. Čechy jsou zvláštní země.“

„Vid’? Všude kolem jsou vánočně vyzdobené domy a ulice, ale jako by ta výzdoba byla jen pro oko a ve skutečnosti nás nikdo nečekal... Jak se cítíš, Marie?“

„Jsem moc unavená, Josefe. Nezastavíme už někde?“

Josef přikývl. Zaklepal na dveře nejbližšího domu a přitom nahlédl oknem do pokoje, kde bylo pod stromečkem plno dárků, na stole stál betlém a odněkud se linula vůně cukroví. Otočil se a povzbudivě na Marii zamrkal: „Neboj se, tady jsme správně.“

Vtom se otevřely dveře. Postava v papučích překvapeně hleděla na nečekané návštěvníky. Dlouho mlčela, až nakonec promluvila. Ale vlastně ani nevím co. Tou postavou je totiž každý z nás. Snad ta postava mohla říci: „Odejděte!“, nebo třeba: „Pojďte dál - bez vás by to nebyly opravdové Vánoce.“ Záleží tak jen na nás, zda bude mít tento příběh šťastný konec a zda do Svaté noci radostně zazní: „Narodil se nám Spasitel.“

Tak co? Už víte, jaká bude vaše odpověď?

Z knihy „S čerty v zádech a anděly po boku“ od A. Randy, šéfredaktora KT vybral js.

Vánoční perličky

- * Stromeček mívám vysoký, někdy je dokonce ještě o kus vyšší.
- * Kapra mám moc rád, musí být ve vaně a tím je vyřazená z koupání.
- * Budu zase celý rok hodný, nebo budu zlobit jen tak na čtyři dárky.
- * Na Štědrý den se u nás oblékáme svátečně, abychom byli u krabic s dárky jako ze škatulky.
- * Bratr se mnou už nezdobí stromeček, říká, že je na to již dospělé dítě.
- * Na Vánoce k nám jezdí strýc Josef, který vždycky přiveze kus berana a tetu Miladu.
- * Před Vánoce je hodně práce, proto pomáhám mamince tím, že radši nic nedělám a nepletu se.

Jan 1, 14, 4-5**A Slovo se stalo tělem,**

ať chceme, nebo nechceme,

a přebývalo mezi námi,

bez ohledu na společenskou řádu a mocné vládcy.

Viděli jsme jeho slávu,

třeba i při psaní letopočtu zrozeném Zrozením,

jakou má od Otce jednorozentý Syn,

nesmrtelný přítel našich prapředků, předků i náš,

plný milostí a pravdy,

živin nezbytných pro růst a květ.

A v něm byl život,

kéž je i v nás,

a ten život byl světlem lidí,

kéž i my jsme světlem pro druhé.

To světlo svítí v temnotě,

kéž svítí i naše skutky,

a temnota ho nepohltila.

A temnota nás nepohltila!

K pastýřům promluvil anděl z nebe a k mudrcům hvězda na nebi.

Už tehdy se potvrdila stará pravda:

„Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí!“

Vánoce jsou největšími svátky paradoxů.

Od počátku lidstva se člověk snaží být dennodenně marně bohem,

ale jeden den v dějinách se Bůh stal skutečným člověkem.

Přesto, že pomíjíví bohové tohoto světa chtějí své potomky rodit na prvotřídních klinikách,

nekonečný a absolutní Bůh přivedl na svět svého Syna v maštali.

Pokud se týká Panny Marie, považují její kádrové materiály za kvalitní:

základní škola u sv. Anny, maturita u archanděla Gabriela,

nadstavba u svaté Alžběty, vysoká škola u tří východních expertů,

postgraduál u svého Syna, permanentní konzultace u Ducha svatého.

Vánoce z knihy Maxe Kašparů „Šum z pěn“

Zprávy z farnosti DOLNÍ ČERMNÁ

4. neděle adventní
23. prosince 2007
52. týden/2007 –
1. týden/2008

BOHOSLUŽBY V NAŠÍ FARNOSTI O VÁNOCÍCH:

24. prosince - PONDĚLÍ - ŠTĚDRÝ DEN

Dolní Čermná - 7.30 h. - za Emila a Emílii Andrlovy
Verměřovice - 16.00 h. - za Gabriela Macana

Tato mše svatá z vigilie slavnosti Narození Páně je určena pro všechny, kteří se nemohou zúčastnit půlnoční mše svaté, především pro naše děti. Koledy budeme zpívat za doprovodu kytar.

Dolní Čermná - 24.00 h. - půlnoční mše svatá - za všechny dobrodince naší farnosti

Upozorňujeme, že na tuto půlnoční jede autobus. Vyjíždí ve 23.30 hod. z Verměřovic od kostela, pokračuje přes Petrovice a zastavuje na všech obvyklých zastávkách. Po mši svaté se vrací autobus zpět.

25. prosince - ÚTERÝ - Slavnost NAROZENÍ PÁNĚ – Boží hod vánoční

Kostelní sbírka je určena na opravu oken a dveří farního kostela v Dolní Čermné.

Pravidelná ranní mše svatá se, vzhledem k půlnoční bohoslužbě ve farním kostele v Dolní Čermné, dnes nekoná!!

Verměřovice - 9.00 h. - za Josefa Maříka
Dolní Čermná - 10.30 h. - za farníky - slavná zpívaná mše svatá
Dolní Čermná - 15.00 h. - *zpívané latinské nešpory s požehnáním*

26. prosince - STŘEDA - Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka

Dolní Čermná - 7.30 h. - za Marii Dostálovou a manžela Aloise
Petrovice - 9.00 h. - za Petra a Růženu Duškovy a oboje rodiče
Dolní Čermná - 10.30 h. - za Bedřicha Dostálka - *rytmická mše svatá*

27. prosince - Čtvrtek - Svátek sv. Jana, apoštola a evangelisty

Dolní Čermná - 7.30 h. - za Boží požehnání pro všechny mladé lidi z naší farnosti
Dolní Čermná – fara 19.30 h. - *vánoční setkání farníků a posezení při sklence vína*

Na začátku setkání požehnáme připravené víno. Podle křesťanské tradice apoštol Jan kdysi požehnal nádoby s otráveným vínem a zbavil tím jed jeho účinku. Žehnání vína v den svátku tohoto světce připomíná tuto událost a zdůrazňuje i přikázání lásky zaznamenané v jeho spisech. Duchovní správce zve všechny farníky na faru na sklenku dobrého vína!!

28. prosince - Pátek - Svátek sv. Mlád'átek, betlémských dětí, mučedníků

Dolní Čermná - 9.00 h. - za Boží požehnání pro všechny děti z naší farnosti

29. prosince - Sobota - Pátý den v oktávu Narození Páně

Verměřovice - 17.00 h. - za Boží požehnání pro všechny rodiny z naší farnosti

30. prosince - Neděle – Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa

Během dopoledních nedělních bohoslužeb proběhne již tradiční obnova manželských slibů.

Dolní Čermná - 7.30 h. - na poděkování Pánu Bohu s prosbou o další ochranu
Petrovice - 9.00 h. - za Boží požehnání pro celou rodinu a za zdraví duše i těla
Dolní Čermná - 10.30 h. - za Alžbětu a Rudolfa Formánkovy

31. prosince - PONDĚLÍ - Sedmý den v oktávu Narození Páně - SILVESTR

Dolní Čermná - 7.30 h. - za Vojtěcha Kunerta a sourozence

Konec občanského roku 2007 - odpolední mše sv. na poděkování za přijatá dobrodiní s prosbou o pomoc do Nového roku 2008.

Dolní Čermná - 16.00 h. - na poděkování za přijatá dobrodiní v naší farnosti

1. ledna 2008 - ÚTERÝ - Oktáv Narození Páně - Slavnost MATKY BOŽÍ

Světový den modliteb za mír.

Dolní Čermná - 7.30 h. - na úmysl dárce
Verměřovice - 9.00 h. - za Františka Duška, manželku, dceru, dva zetě a vnuka
Dolní Čermná - 10.30 h. - na úmysl dárce
Dolní Čermná - 15.00 h. - společná adorace před Nejsvětější svátostí oltářní a svátostné požehnání

2. ledna - Středa - sv. Basila Velkého a Řehoře Naziánského, biskupů a učitelů církve

Dolní Čermná - 18.00 h. - za nemocnou osobu

Zprávy z farnosti DOLNÍ ČERMNÁ

Pokračování
z předchozí stránky

- 3. ledna - Čtvrtek - Nejsvětějšího Jména Ježíš**
Dolní Čermná - 6.45 h. - na úmysl dárce
- 4. ledna - Pátek - první pátek v měsíci, zasvěcený úctě Nejsvětějšího srdce Ježíšova**
19.00 Dolní Čermná – na úmysl dárce
po mši svaté - výstav Nejsvětější svátosti oltární, litanie a svátostné požehnání
- 5. ledna - Sobota - Sobota po oktávě Narození Páně**
Dolní Čermná - 6.45 h. - na úmysl dárce
Petrovice 17.00 h. - za rodiče Mannlovy, syna Josefa a snachu Alenu
- 6. ledna 2008 - NEDĚLE - Slavnost ZJEVENÍ PÁNĚ – svátek Tří králů**
Dnes při každé mši svaté požehnáme vodu, křidu a kadidlo. Věřící si také mohou sami přinést medailky či zlaté křížky, které budou posvěceny.
Dolní Čermná - 7.30 h. - za Matyldu Kroulíkovou, manžela a zetě
Verměřovice - 9.00 h. - za Josefa Ryšavého a rodiče
Dolní Čermná - 10.30 h. - za farníky

Příležitost ke sv. zpovědi od 24. 12. 2007 do 6. 1. 2008:

ve farním kostele je vždy 30 minut před začátkem každé mše svaté (mimo nedělní a sváteční mše svaté v 10.30 h.!) a v pátek 4. 1. se zpovídá od 17.00 h. – do 18.55 h.

Akce ve farnosti:

akce	den	datum	hodina	místo
zpívaná Česká mše vánoční Jakuba J. Ryby „Hej mistře, vstaň bystře!“	úterý	25. 12.	00.00 h.	kostel Dolní Čermná
slavná zpívaná vánoční mše svatá	úterý	25. 12.	10.30 h.	kostel Dolní Čermná
sváteční nešpory v podání chrám.sboru	úterý	25. 12.	15.00 h.	kostel Dolní Čermná
rytmická mše svatá se zpěvem mládeže	středa	26. 12.	10.30 h.	kostel Dolní Čermná
posezení při sklence vína	čtvrtek	27. 12.	19.30 h.	fara Dolní Čermná
mše svatá zaměřená pro děti	pátek	28. 12.	9.00 h.	kostel Dolní Čermná
vánoční hra a zpívání	pátek	28. 12.	10.00 h.	orlovna Dolní Čermná
Tradiční šachový turnaj (9.ročník)	pátek	28. 12.	17.00 h.	fara Dolní Čermná
„O cenu čermenského faráře“				
společná obnova manželských slibů	sobota	29. 12.	17.00 h.	kostel Verměřovice
	neděle	30. 12.	7.30 h., 10.30 h.	kostel Dolní Čermná
	neděle	30. 12.	9.00 h.	kostel Petrovice
děkovná bohoslužba na závěr roku 2007	pondělí	31. 12.	16.00 h.	kostel Dolní Čermná
společná adorace před Eucharistií	úterý	1. 1.	15.00 h.	kostel Dolní Čermná
biblická hodina	středa	2. 1.	19.00 h.	fara Dolní Čermná
pravidelná návštěva starších a nemocných farníků před prvním pátkem	pátek	4. 1.	dopoledne	Dolní Čermná, Petrovice
farní knihovna	pátek	4. 1.	16.00 – 17.00 h.	fara Dolní Čermná
adorace před vystavenou Eucharistií	pátek	4. 1.	po mši svaté	kostel Dolní Čermná
žehnání vody, kadidla a křidy	sobota	5. 1.	17.00 h.	kostel Petrovice
	neděle	6. 1.	7.30 h., 10.30 h.	kostel Dolní Čermná
			9.00 h.	kostel Verměřovice
Tříkrálová sbírka -	sobota	5. 1.	po celý den	Dolní Čermná
charitativní sbírka	neděle	6. 1.		Verměřovice, Petrovice

otec Pavel

POUTNÍK, VÁNOCE 2007 – LEDEN 2008

Vydává Farnost sv. Jiří Dolní Čermná 1, 561 53 Dolní Čermná

Internet: <http://dolnocermenska.farnost.cz>, e-mail: dolnocermenska@farnost.cz

Uzávěrka příštího čísla je 13. ledna 2008, Poutník vyjde 27. ledna 2008

Členové red. kroužku: P. Seidl, V. Jansa, E. Jansová, J. Macháčková. Za pravopis textu příspěvků zodpovídá uvedený autor.

Grafické zpracování: Jiří Adamec, Tomáš Macháček, Tomáš Bednář, Pavel Židek, Veronika Severinová.

Tiskne Tiskárna DOBEL s.r.o., Dolní Čermná 231, Lanškroun, ☎ 465 320 144. Neprodejné, pouze pro vnitřní potřebu.